Xarxes de relacions positives a l'escola

written by Josep Maria Canal | 12 de May de 2023

Les relacions entre persones als centres educatius són vistes per una majoria de persones com monolítiques i dependents de la interacció de la diversitat de caràcters i temperaments de les persones que en formen part. Entendre així les relacions socials resta possibilitat de transformació cap a la millora, perquè es conceben els efectes de les relacions com a predeterminats per la invariabilitat de les parts que conformen el col·lectiu.

La investigació ha demostrat que les relacions i interaccions socials estan mediades pels models d'atracció, pel discurs coercitiu i per les pretensions de poder o d'igualtat que es teixeixen en les relacions entre les persones. **Estes evidències són esperançadores perquè signifiquen que hi ha una immensa possibilitat d'impactar en les relacions entre l'alumnat, el professorat i la comunitat**. Ara bé, el veritable impacte dependrà de les actuacions que es duguen a terme. Qualsevol tipus d'actuació no generarà transformacions en estes relacions. Només aquelles que es fonamenten en l'evidència científica d'impacte social promouran relacions de qualitat que milloren el benestar social, sentimental i emocional, i reduiran la probabilitat d'aparició de comportaments violents i d'actituds no igualitàries.

En el cas dels xics, s'ha vist que el discurs coercitiu porta els xiquets i xiquetes des d'edats primerenques a construir un model relacions en què l'atractiu es dirigeix cap a persones que tracten malament, en què la insolidaritat, l'egoisme, la xuleria i la violència són vistes com a atractives. Heu pensat per què, en moltes ocasions, els populars de l'escola compleixen estos criteris? És casualitat? La investigació sobre este tema ha comprovat que el motiu és que, a nivell social, s'ha anat construint un sistema de relacions en què s'atribueix poder i atractiu als que exerceixen la violència. D'esta manera, la resta de persones queden lligades al silenci, a la por o al seguidisme d'este sistema, on s'estableix, alhora, una lluita per accedir a la popularitat i al poder. Poder que s'obté **perquè** s'exerceix la violència, **no malgrat que** s'exercisca la violència. A les escoles es pot vore amb facilitat el funcionament d'estes relacions de poder, en què alguns pateixen mentre altres compleixen la llei del silenci i altres exerceixen poder i violència.

L'esperança és que, a molts llocs, cada dia més, s'estan duent a terme actuacions educatives que trenquen amb este model de relacions, que opten per la solidaritat, la justícia i la llibertat i que, a més, doten d'atractiu estes actituds, interaccions i relacions. Trenquen el silenci amb la valentia personal i col·lectiva, i contribueixen a teixir xarxes de solidaritat, ajuda i aprenentatge que permeten la lliure elecció de relacions amb persones en què l'amistat veritable i l'amor no només triomfen sinó que es converteixen en el motor de l'aprenentatge i de la superació de les desigualtats de tota mena.

[Photo by Nicolas Lobos on Unsplash]